

rakev pa krije štiri, ali celó šest krst. — Bržkone so pomrli Juriju Žigi poleg žene vsi otroci, ki so sedaj pokopani skupno; on pa osamel, zapuščen, zaničevan in preziran, izselil se je in pozabljen umrl na tujem.

Zatorej naš kronist, sramujoč se takega bratranca, niti ne omenja njega rodbinskega počivališča v Polšniku; zató se je Jurij Žiga »izselil in umrl«; zató ni o njega rodbini najti zapisanega ničesar!

Takó strogo so pred dvema vekoma obsojali plemiča, ki se je poročil z meščanko!

Tržáščan, Tržáčan, tržáški.

V 9. zvezku XI. tečaja »Cvetja z vrtov s. Frančiška« čitam, česar dozdej nisem vedel, da Ribničani človeku, porojenemu v mestu Trstu, pravijo *Tržáščan*. Denašnje ime Trst je od nekdanjega sela Tergéste, ki je stalo iz početka na istrskih tleh, katera so kesneje osvojili Karni, in je po svojem kraji prilóžneje bilo od sosednih primorskih mest za trgovino čez Alpis Julia v Posavje. Takó pripoveduje Kiepert v svoji knjigi »Lehrbuch der alten Geographie«. Kraj omenja Grk Strabon, piše: ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ Τεργέστε, νόμῳ Κερνικῆς, ὑπερθεσίς ἐστι διὰ τῆς Ὀκτὸς ἐπὶ ἑλὸς Λούριον ἀναλούμενον. Gustav Meyer v »Indogermanische Forschungen« 1., 324 pravi: der Name bedeutet ‚Handelsplatz Marktplatz‘, und lässt ein illyrisches terga-, Markt‘ erschliessen, vgl. asl. trǫgv ‚forum‘. Das Suffix este kehrt wieder in den dalmatinischen Städtenamen Bigeste, den liburnischen Inselnamen Λάδεστν oder Λάδεστον, dem venetischen Stadtnamen Ateste (heute Este); vielleicht ist auch Segesta am Saus illyrisch . . . trǫgv war bisher nur im slavischen nachgewiesen, von dem man es ins Litauische (turgus), Lettische (tirgus), Altnordische (torg), Rumänische (tîrg tǎrg), Albanische (trege Mikl. etym. 436) übergegangen ist. Es ist nicht unmöglich, dass das slavische Wort selbst aus dem Illyrischen stammt. — Po tem takem je Tergéste ilirska beseda. Od Tergéste je nastalo stsl. Trǫžbstv po naše Tržěst, Tržst, Trst. Zraven Tržěst se je pa moglo govoriti *Tržást* že zaradi naglasa na zlogu *ge*, kakor za čbst, vbs govorimo čast, vas. Od Tržast je z nastavkom *jan* postalo *Tržáščan* po pravilu, po katerem se *stja* menja na *šča*, kakor gost-ja biva gošča, gorenjski goša, in z nastavkom *ski* je nastal adjektiv *tržáški*. To je najnaravnejša razlaga, in takó tudi razlaže Škrabec. Še drugače bi bilo mogoče izvesti Tržást od Tergéste: naglašeno *ge* se je baš zaradi naglasa moglo podolžati na *gê* in od njega postati *šča*, kakor po-

stavimo v komparativu ložai od nekega padeža na *ê*: loğê-j(čs) v stari slovenščini, pa tudi v denašnji slovenščini je mogoča oblika ložaj. V Rogerijevih pridigah 2., 286 se čita: za tu, de bi skuzi tu ložáj in hitréši ušlišana bila molitou. Od Trgésete imamo po takem spet Tržast, in od tega, kakor gori, Tržáščan, tržáški.

Gorenjec pa ne govori kakor Ribničan Tržáščan, ampak *Tržáčan*. Tudi v Wolfovem besednjaku se čita: Triestiner Teržacán, Triestinerin Teržáčanka. Od kod je pa ta oblika? Od Tržáščan ni, od tod bi se glasila gorenjski Tržášán, a takó se ne govori. Jaz mislim, da je Tržacán napravljeno kakor Ljubljančan, Kropelčan i. t. d. od Ljubljanec, Kroplec i. t. d., od Tržastec preko Tržastecjan Tržastčan brez *st* pred *č*: Tržacán. Dasi ne vem primerka za tako izpadanje, pa mislim, da je oboje dobro, Tržáščan in Tržacán.

Preden sem vedel za Tržáščan, imel sem na mislih osnovo Tržat od umišljanega Tergetum kakor Trsat od Tersactum.

M. Valjavec.

Književna poročila.

II.

Levstikovi zbrani spisi. Uredil Frančišek Levce. I. in II. zvezek. Poesije. Ljubljana. Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1891.

(Dalje in konec.)

V oceni Levstikovih poezij bi moralo vsekakor jemati obilo prostora óno poglavje, v katerem bi se razpravljalo o ognjevití njegovi dikciji, o kremenitem zlogu, o divnih tropih in figurah, iz kratka, o njega jezikovni umetnosti. Poudarjati pa bi bilo ocenjevalcu v tem poglavji zlasti to, da vse to okrasje in nakitje ni morda izposojeno tuje blagó — eksotiški biseri — ampak pristna národna svojina; národno mišljenje preveva i vsebino i obliko ter ji druží v nerazkrojno celoto. Toda ker se ta zanimljiva vprašanja dostajajo že tudi Levstika prozajika, kritika in jezikoslovca, prihranimo si razgovor o tem predmetu dotlej, dá dobimo v roke poslednja dva zvezka zbranih njegovih del. Potrebne pa se nam vidijo že sedaj neke opazke o njegovih poezijah v formalnem pogledu.